

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

A szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Hegyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " " Egy hónap 1 " 20

Emlékezés dr. Kiss Pálra

A Halált hiába öltöztetjük fel szép jelzőkkel. — A bánat, mely nyomában jár, csak mardósó. A fájdalom, melyet okoz, csak égető. S a megnyugvás, melyet esodair gyanánt javasolnak kenetteljes szavakkal, oly soká — sok esetben sohasem — tudja elesíttatani az emlékezés gyótró, emésztő érzelmait.

Ki nyugszol immár a szerb hegység egyik vad, kietlen temetőjében ellenség gyilkos golyójával szivedben, nem sejteted, hogy hős halálod hány szívet borított gyászba? És mennyiönk gondolatában merül fel a gyótró, kínzó kérdés, hogy miért? ... Igaz, hogy ez a kérdés már-már a gyótródó lélek elárgedetlenkedő kitérésévé állandósul ajkainkon. Sokszor nem birunk felemelkedni lelkünkben, gondolatban a nemzeti vágyak, a nemzeti törekvések fonségességének ama magaslatára, ahol az a világháborúval egy nagy, — fonséges cél igazolja: a nemzetek békéjének állandósága: a nemzetek békés, — nemzeti — munkálódásának lehetősége!

Te is e nagy cél egyik áldozata vagy! Téged is e nagy cél elérhetése állított esata sorba. S a te lelkedben is lángolt a vágy mielőbb letiporni azt a népet, amelynek alávaló viselkedése gyújtotta lángra a háboru tüzét majdnem az egész világon. Ha valaki tudott egy nemes oélért lelkesedni: úgy Te voltál az! Jóságos kék szemeidben — elképzelem — mint vetett lobbot a lelkes harcokosság szent tüze! Arcod rózsái a lelkesedés lángjaitól virultak! Szívedet, lelkeket megnyerő édes hangod harci kiáltással keményedve mint hivia, biztatta rohamra embereidet, közöttük a sok jó földit! Elképzelem! Kardod villanása csak egy picinyke letűnő jelenség volt ebben a világ förgetegben; de egy oélért villant, ugyanazon oélért, melyet millió, meg millió kard villanása szolgált s amely oél elérhetőségért buzgó ima két millió ajkán!

S a szivedet átütő ellenséges golyó bár nemesen érző kobledben kioltotta az életet: a szent cél megmaradt. A szent oél még millió és millió szívben költ harci készségeket és lelkesedést! És mégis! Mint testet az árnyék, úgy követi a felmagasztosító lelkes gondolatokat ez a fájdalmas felsóhajtás: Miért? Miért kellett Néked meghalnod? Te, ki a békés, ideális családi élet idyllikus boldogságában éltél, Te, kinek ellenségei nem, csak barátai vol-

tak, Te, ki melegen érző nemes szived minden dobbanásával megtudtad érteni a nyomor panaszos szavát és siettél mindenütt segíteni ott, ahol arra szükség volt, Te, ki nemes idealizmussal szolgáltad úgy a társadalmi, valamint a politikai irányzatok, amelyeknek győzelmé szorított e nemzet boldogulhatásának egyik eszköze, Te, hősvé és hősi áldozatává kellett hogy légy e nagy háborúnak, melyben nemzeteknek mindene, — mindene kockán forog. És mégis! Nem tud megbékülni háborgó lelkünk. Nem tud elesíttatni szívünk fájdalma, ha arra gondolunk, hogy soha többé nem fogjuk érezni férfias kézzorításodat! Nem fogjuk hallani ajkaidról a nemes, az ideális nemzeti

eszmék igéjét. Nem fogjuk többé látni édes mosolyod, melyből a jóság s a baráti szeretet melege sugárzott! Feledhetetlen Barátunk! Nagy a veszteség, mely haláloddal bennünket ért.

A Reád való visszaemlékezés s a kedves emlékek százféle változata, melyek bennünket Hozzád fűztek, a fájdalom sóhaját váltják ki baráti szívünkben. Mi tudjuk, mi érezzük, hogy mit veszítettünk Benned! S éppen ezért a Te emléked nem muló érzelmek hirtelen felcsillanó lángja, hanem szívünk mélyébe fészkelet ki nem alvó parázs s az ajkainkon felzokogó panasz az áldozati tűz, amely drága emléked örökké meg fogja világítani.

LAKATOS PÁL.

Harc az egész tengermelléki harcvonalon

Budapest, nov. 27.

Olasz hadszíntér:

Olaszok tüzérségi és támadó tevékenysége tegnap egész tengermelléki harcvonalakra is kiterjedt. A Mrzli Vrh en és az e hegytől délre levő hadállásaink ellen irányított előretöréseket részben akadályaink előtt tüzérségünk elfojtotta. Leghevesebbek voltak harcok görzi hidfőnél. Ostavinánál 22 ik számú dalmát gyalogezred ellenségnek 6 rohamát utasították vérezen vissza. Görz városa nehéz tüzérség állandó tüze alatt áll. Doberdó-fensik harcvonalán a Monte San Michele északi lejtőjén folyó küzdelem harcvonalunk teljes megtartásával végződött. A hegy déli lejtőjén ellenség támadó mozdulatai már tüzérségünk tüzeben akadnak meg. Tiroli harcvonalon, a Dolomitokban elszigetelt támadási kísérletek megfiusultak. Höfer.

Sitnicán tul vetettük vissza a szerbeket

Ujabb szerb foglyok

Budapest, nov. 27.

Délkeleti hadszíntér:

Cajnice körüli és novibazári Szandzsákban helyzet változatlan. A Sluha-Planinán, Mitrovicától nyugatra csapataink szerbeket montenegrói határ felé vették vissza. Foglyok száma napról-napra emelkedett. Mitrovicába város bevétele óta 11.000 szerb katonát és 3500 védköteles polgári állású egyént szállítottak be, mint foglyot. Prisztinánál ujabbán 800 szerbet fogtak el. Messze a hadsereg arcvonala mögött is fogtunk el csapatuktól elmaradt szerb katonákat. Höfer.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Berlin, nov. 27.

Balkán hadszíntér:

Osztrák-magyar csapatok Mitrovicától délnyugatra elterü terepet a Klina-szakaszig ellenségtől megtisztították. Mitrovica mellett és a városban elfogott szerbek száma 1700 al emelkedett. Prisztinától nyugatra német csapatok a Sitnica balpartján levő magaslatot elfoglalták. Itt további 800 hadifogoly jutott kezünkbe. A Drenicától délre bolgár csapatok áthaladtak a Golems-Strinlice Jezerec Ljubotin általános harcvonalon. Legfőbb hadvezetőség.

Hindenburg már Dünaburgtól északra veri vissza az orosz

A német nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonalon számos helyen tüzérségi harc. Egyébb újság nincs.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadsereportja:

Az oroszoknak ama kísérletei, hogy Misse pulpenál átkeljenek a folyón, megfiusultak.

Az ellenségnek Bersemündere Dünaburg északi arcvonalán ellenük intézett támadásait visszavertük.

Lipót bajor herceg tábornagy hadsereportja:

A helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadsereportja:

Emítésre méltó esemény nem történt.

Legfőbb hadvezetőség.

A mentegető szerb ezredes

Budapest, nov. 27.

Sapene szerb alezredes, a hadifoglyok parancsnoka táviratot intézett Prizrendhől a semleges államok vöröskeresztes megbízottaihoz, amelyben kijelenti, hogy mindent megtett a hadifoglyok sorsának enyhítésére, ami emberieségi okokból csak megtehető volt.

A Balkáni entente csapatok visszavonulása

Szalonki, nov. 27.

A franciák és angolok az általános visszavonulást megkezdték és Krivoláknál, továbbá Demirkapunál mindent leromboltak. A szerb főhadiszálláson nyolc repülőgép áll készen, hogy a király és a kormány szükség esetén menekülhessen.

Kétezer angol halott Bagdad közelében

London, nov. 25.

Az indiai hivatal közli:

A brit csapatok heves harc után, amelyek hőtön egész napon át tartott, elfoglalták a törökök állásait Ktesiphon mellett. Bagdadtól 18 mérföldnyire, 800 foglyot ejtettek és sok fegyvert

és felszerelési tárgyakat zsákmányoltak. Az angolok 2000 halottat és sebesültet vesztettek.

A 24 re virradó éjjel a törökök ellentámadásait sikeresen visszavertük, 24 én vízhiány miatt mégis kénytelenek voltunk a folyóhoz visszavonulni vagyis 3-4 mérföldet hátrálni.

Készülődés a keleti hadjáratra

Bern, nov. 26.

A Belgrád-Konstantinápolyvasutvonal helyreállításán megszakítás nélkül dolgoznak a központi hatalmak s ha ez a vonal, amely Nisen, Szófia, keresztül megy, helyreállított, közvetlen összeköttetése lesz a központi hatalmaknak Konstantinápolyon és Kiszásia át Damaszkuszig, innen le Borsébaig. A másik irányban lázas gyorsasággal épül a bagdadi vasutnak még kiépítetlen vonala s ha ez meglesz, ami bízhatólag nem tart már soká, a központi hatalmak két front felé oszthatnak csapatát Keleten: a Perzsa-öböl felé és Egyiptom felé.

Borsébától vasutvonalakat építettek a törökök Akabáig, a sziói félszigetig és pár kilométernyire Suezétől van ennek a vasutvonalnak végső állomása. A sziói csatorna mentén már megkezdődtek a járőrök csetrozásai, ezek annyiban térnek el az eddigiektől, hogy komolyabb harcok a bejelentői. Törökország komolyan dolgozott a háború alatt és két millió katonát képezett ki annak a hadjáratnak a céljaira, amely Keleten is el fogja dönteni a világháború sorsát.

Ebbe a harcba a központi hatalmak katonái aligha fognak beleegyezni, a központi hatalmak csak tehnikai eszközökkel és műnőivel látják el a török hadsereget, amely így Gallipolin is támadásba mehet át. Törökországnak az utóbbi hónapokban megapadt a muníciója és a fegyverkészlete, ám azáltal, hogy helyreállított összeköttetése a monarchiával és Németországgal, egyelőre perze csak a dunai uton, máris sok ágyút, nehéz löveget, fegyvert és muníciót kapott, ami a dardanellai harcokból is kitűnik. Ha az angol-francia sereg őszantából nem hagyja abba a kilitásalan küzdelmet, kénytelen lesz vele a jól felszerelt török katonák offenzívája következtében. Most már végleg a tengerbe szorítják a törökök ellenfeleiket.

A szaloniki akcióval Anglia nem céloz mást, mint Törökország európai foglalkoztatását, mert azt reméli, hogy megszerezheti az Egei partokat is és hatáiban fenyegetheti Konstantinápolyt. Ez a terv természetesen igen naiv, mert hiszen a bolgár hadsereg maga érdekli az Egei-partokon és csapatoknak itteni kiszállítását lehetetlenné teszi. Törökország jól felszerelt katonái mégis csak el fognak jutni a Suezhez és a Perzsa-öböl és Anglia keleti uralmára rámerik a döntő csapatot.

Adkozunk a katonák karácsonyi ajándékára!

Az új kormányrendelet és a makói piac

Makó, nov. 27.

Vége a belügyminiszter egy rendelete — melyet már olyan régen vár az egész ország közönsége — megadja a jogot az alsóbb közigazgatási hatóságoknak, hogy kivételes intézkedésekkel az elsőrendű életszükségletű cikkek méltányos árát megállapítsa, hogy területén levő község vagy város a hiányzó cikkeket a szükséges mennyiségben akár rekvirálás útján is a termelőtől, kiskereskedőtől és bármely más szennélytől is (tehát a spekulánsoktól is) beszerezhesse.

Bennünket makóiakat is most különösen érdekkel a kormány ez a várva várt rendelete, mert végre a terhes bizonytalanságot megszünteti és határozott elveket állít fel, melyek figyelembevételével közigazgatási hatóságainknak módjukban áll a veszedelemes fejlődésnek indult makói piaci bajokon is segíteni.

A makói Gardasági Egyesületnek beadványát az alispánhoz elsp hasábjain, mint a makói piaci viszonyokra jellemző eseményt, teljes egészében közzétűk anélkül azonban, hogy mellette vagy elege árást foglaltunk volna. A termelőnek állásfoglalását most már ismeri a nagyközség, annak fogyasztó része, mely természetesen nem hajlandó a Gardasági Egyesület beadványában hangsúlyozott érveket akceptálni és igen komoly ellenérvelést sorakoztat a magáigaza mellett.

A fejlődő eseményeknek, a magunk álláspontjának kifejtésével nem akarunk elébe venni. De azt hisszük, hogy a kormány új rendelete adja meg a termelők beadványára a várt választ. Nyugodtan várhatjuk hatóságainkban az új kormányrendelet értelmében való intézkedéseit, mert eddig csak azt tapasztaltuk, hogy kelő körültekintéssel jártak el. Legkeletárabbon bizonyítja ezt a tengeri rekvirálás ügyében tanúsított magatartása. Megállapítást nyert, hogy a kormány által előírt tengeri melyet Makónak kellene beszoigátania, olyan nagy mennyi égének van megállapítva, hogy az összeirt kukoricának esetleges rekvirálása teljesen megpunitán az állattartást. Már pedig a sertésárak árának legujabb, egészséges és kedvező alakulási folyamata is azt követeli, hogy az állattenyésztéshez szükséges tengeri az állattartó gazdáknak rendelkezésére álljon. Éppen ezért úgy a polgármester, mint ezéltt körülbelül tíz nappal a vármegye alispánja is feliratban arra kéri a kormányt, hogy a Makóra és Csanádmegyére megállapított beszoigátandó tengeri mennyiséget a lehető legminimálisabbra redukálja.

Ha közigazgatási hatóságunk pl. ebben ne egyben is ilyen objektivitással és leltámsmeretes körültekintéssel jártak el, nincs okunk mást feltételezni, sőt csak azt tételvezhetjük fel, hogy a makói piaci kérdést végleges rendezésénél is épen így járnak el.

Mi csak egyet kívánunk leszögzni: az új kormányrendelet

a lakosságnak életszükségleti cikkekkel való ellátásáról és az árdrágítók visszaéléseinek megszüntetéséről szól. Mi csak azt tudjuk, hogy a piaci árak horribilisan magasak és meg vagyunk győződve arról, hogy hatóságaink körbejöttével még magasabbak nem lesznek és hogy nyomatékos, erélyes intézkedésekkel biztosítani fogják a fogyasztókat arról, hogy a már most is magas áron mindenki beszerezhesse nélkülözhetetlen élelmicikkeket.

Legalább mi így olvastuk a B. M. 4207, sz. rendeletét.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár. Nov. 28. Vasárn. Róm. kath. és Protest. C. I. Sz. Görög-ország nov. 15. D. 27. Sz. Nap kel 7 óra 23 percek, nyugszik 4 óra 12 percek.

A MAKÓI FÜGGETLENSÉG ES 48-as PARTTÖSI HALÁLT HALT DR. KISS PÁL EMLÉKÉNEK MÖLTATÁSÁRA ÉS EGYEB IGEN FONTOS TÁRGYBAN A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as III-IX OLVASÓKÖR HELYSÉGÉBEN 19.5. NOVEMBER 28-IXÁN DÉLELT 11 ÓRÁKOR GYÜLEST TART, AMELYRE A PARTTAGJAIT MEGHIVJA az ELNÖKSÉG.

— Adventi istentisztelet a reformátusoknál. November 28 án vasárnap délelt 9 órák és délután 2 órák a bevárosi ref. templomban adventi szent beszédet tart Nagy Károly segédlelkész, ugyana-on időben újvarson predikál S o m b e t i Daniél segéd-lelkész. — Ugyancsak vasárnap este 7 órák a makói Bethania egylet Hold-utcai házában az építendő Csanádfalva javára jóitákonysélu szeretet vendégséget rendez.

— Hírek orosz fogságból. Nagy Gy. Ferenc (11 hónapra) és Bercei József (9 hónapra) végre öröszítettk hozátartozóikat, hogy orosz fogságban egészségesek.

— Makói fiu halála orosz fogságban. Gara Jánost és nejét édergönyileg értesítettk, hogy a przemysli várban fogságba került és Mervbe interakti flux. Gara Antal honvédőrmester 26 éves korában aug. 2 án meghalt.

— Meghívó. A „Csanádmegyei Tanítóegyesület” központi választmánya folyó év dec. hó 1 én d. e. fél 11 órák a szokott helyen (bevárosi ref. tanásteremben) gyűlést tart, melyre t. Taptárs urak meghívja az Elnökség. Tárgyak: Elnöki elterjesztések. Erzsébet alap odaitólése. Jegyző választás Póztárnok helyettesítése. Folyó ügyek. Idetványok.

— Ruhakiosztás. Az aradi állami gyermekmeuhely igazgatósága most küldte ki a Makón gondozásban levő állami gyermekek teli ruházatát. E ruhákat kedden osztja ki a városbáza nagytermében Höller Adél telepfelügyelő.

A ruhakiosztás reggel félkilencor vési kezdetét és délelt 12 óráig délután pedig 1 órától 4 óráig tart. A nevelő szülők a ruhakiosztáshoz kötelesek a gyermektartási könyvet is magukkal vinni.

— Meghívó. A Bethania egylet makói főbja folyó év november 28 án, azaz vasárnap este 7 órák kezdődőleg saját helységében Hold-utca 7. szám alatt, Csanádfalva felépítésének költsége javára szeretet vendégséggel egybekötött vallásos estélyt rendez, melyre vallásfelekezet nélkül mindenkit meghív az Elnökség.

— A szegedi esküdtbírószág elnöke. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a szegedi ítélőtábla elnöke a szegedi királyi törvényszéknél szervezett esküdtbírószág elnökévé P ó k a i Elek kir. ítélőtáblai bírói cím- és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bíró, elnökhelyettesül pedig H e v e s y Kálmán kir. törvényszéki bíró jelölte ki.

— A hadbavonultak gyermekének felruházására az alábbi adományok folytak be a polgármesteri hivatalnál: Mágori Antal Batthyány-utca 20 szám 5, H. Kovács Mihályné Liget utca 4, Breuer Dező Kereskedő 10, Breuer Zoltán gyógyszerész 10 koronát.

— Katonai hadimunkák. A kereskedelemügyi miniszter új újfent nagyobb megrendelést óhajt adni a kúspárosoknak a jövő évi szállításra. Felkérem az összes eszmadia-cipész- és szijgyártó iparosokat, vasárnap délután 2 órára az ipartestület hivatalos helyiségben megjelenjenek, ahol ősmerte:ni fog a leirat.

Ipartestületi elnök.

— A harctéren levő katonák karácsonyi ajándékára az alábbi adományok folytak be a polgármesteri hivatalnál: Mágori Antal Batthyány utca 20 szám 5 koronát, Breuer Dező Kereskedő 10, Breuer Zoltán gyógyszerész 10 koronát.

— Felkéretik a közönség, hogy a hadvezetőség részére szünt mindenfelé avat, ócska ruákat, posztószövetet, vászont, pamutot, cinket és rezet az ipartestülethez küldjön. E héten már a randeltelési helyükre szállították. Ipartestületi elnöksége.

— A németek szabadságot adnak az egy éve harcoló katonáknak. Berlinből táviratozzák: A hadügyminiszterium egy hadban álló képviselő kérdésére azt válaszolta, hogy a legénység olyan tagjainak, akik egy év óta teljesítenek szolgálatot, egyszerű kéreésre szabadságot lehet adni anélkül, hogy szabadságkérésük okát hatóságilag kellene igazolniok.

— Adományok. Schwartz Miksa a hadiárva javára 12 koronát, Iritz Miksa Vörös Kereszt Egylet javára pamut beszerzésre 30 koronát adományozott.

— Törvény Németországban a hadseregállítások megadóztatására. A Wolff ügynökség jelenti: A szövetségi tanács által elfogadott törvényjavaslatok között van a hadiszállításokból eredő nyereségek adójára vonatkozó javaslat is, amely részvénnyársaságokra, korlátolt felelősségű társaságokra és egyéb közkereseti jovi személyekre, valamint a birodalmi bankra vonatkozik.

— A légnőmáru mosógép bemutatása f. hó 21. 22. 23-án a Korona szálloda éttermében történt meg, melynek széksorait városunk n. é. előkelő közönsége zsúfolásig töltötte be. A terem közepén felállított hatalmas fedénybe mutatta be Keitner ur a géppel való mosást. 5-6 pernyi géppel való mosás után az edénybe helyezett különféle szennyes fehérneműk és pedig ingek, ágyszövetek, asztalkendők, gallérok, stb. hófehéren kerültek az öblögetőbe. És tényleg ezen kis gép szódával és szappannal szövetkező csodákat művel, legfőképp az lepte meg a közönséget, hogy oly boszorkányos gyorsasággal lehet vele mosni, továbbá, hogy oly végtelen egyszerű, az első látásra mindenki tud vele bánni. Ajánljuk, hogy minden jó háziasszony szerezzze be ezen hasznos eszközt, mert sok megtakarítással jár és mindössze csak 14 koronába kerül. Mint értesülünk, az egyedárusítást GULÁCSI JÁNOS gépkereskedő nyerte meg, ahol a gépet már árusítják is.

— Győzelmünk biztosa: Ez indította a község Bankó bankházát, hogy úgy a saját mint dícső szövetségeseink ászelít szép színes litografizott kivitelben elkészítse és szétküldje. Ezen esimes zászlókat mindenki nagyon jól felhasználhatja; írjon tehát egy levelezőlapot a Bankó Bank részvételre Budapest, Andrássy ut. 60. és azonnal megkapja ingyen és bérmentve.

— Gazdátlan birka. A város házában egy birka őrizte a gazdátlanul, tulajdonosa a rendőr sénérei átveheti.

A lovak és járművek bejelentése, valamint a lovak osztályozása

Makó, nov. 27.

A honvédelmi miniszter az 1912. évi 69. t. c. 4 §-a alapján Makó város lovainak és járműveinek összeírását rendelte el.

Felhívom ennél fogva mindazokat, akiknek birkozban lévő vagy fogatos jármű van, hogy az 1915. december 1. napjától december hó 10. napjáig terjedő 10 napi határidőn belül lovaik, illetőleg járműveik számát és nemét, valamint a lovaikhoz tartozó máshas állat fölszereléseket Makó város katonai ügyi osztályánál jelentsék be.

A bejelentést írásban Makó város katonai ügyi osztályánál ingyen kiszolgáltatandó bejelentőlapon kell megtenni, irni nem tudó a bejelentést szóval is megteheti.

Nam kell bejelenteni a következő lovakat és járműveket:

- a) az Ofeláge és a királyi ház tagjainak udvartartásához tartozó lovakat és járműveket,
- b) a nemzeti jog értelmében területen kiváltságot élvező személyes használatára szolgáló lovakat és járműveket,
- c) a fegyveres erőkhöz tartozó egyéneknek anyai lovat, ahányat megosztáshoz tartani kötelesek,
- d) a rendőrséghez tartozóknak szolgálataik teljesítéséhez szükséges lovakat,

e) az udvari és állami ménnek, intézeteknek, állami méneseknek, mén és esikótelepeknek tenyésztés és gazdasági lovakat és járműveket,
- f) a kincstár tulajdonában lévő lovakat és járműveket.

Bejelentendők, de az osztályozáshoz való elővezetés, illetőleg az átegedés alól mentesek a következő lovak is:

- a) a posta szállításhoz feltétlenül szükséges lovak,
- b) ama lovak közül, melyeket az állami törvényhatósági, városi és községi alkalmazottak szolgálataik teljesítésére tartani kötelesek, legfeljebb 2-2 ló,
- c) azok a lovak, melyeket az orvosok és állatorvosok, kiknek hivatali körletük több községre (anyákra stb) terjed ki, hivataluk teljesítéséhez szükséges lovakat legfeljebb 2-2 ló,
- d) az egészségügyi célokra, ugyancsak a tűzoltók részére feltétlenül szükséges lovak,
- e) a magán ménesekben tenyésztésre általában használt kancák,

f) a községek (városok) és magánosok tulajdonát képező ama ménnek, amely mint tenyésztésre alkalmasak nyilvánítottak,

g) a kizárólag és tartósan versenyekre használt lovak,

h) azok a lovak, melyek általában bányákban a föld része alatt dolgoznak,

i) azok a lovak, melyeket betegség vagy valamely járvány elhurocolásának veszélye miatt nem lehet vagy nem szabad az istállóból kivéteni,

j) azok a lovak, melyek az osztályozás évében 4 éven alól maradtak,

k) az előző elöl álló vemhes kancák és a szoptatás alatt 6 hetes szoptatás idejéig,

l) azok a lovak, amelyeknek a következő fogyatékosok van: rokkant paták, gyűrűletem (esontkinövés a paták ízület közt) patarok, az anyjában a fogatkozók sok láthatók és általában sántítást okoznak, továbbá mindkét szem vaksága, butasága és nagy fokú fulladozás,

m) azok a lovak, melyek egy előbbi osztályozás alkalmával mindenkorra alkalmatlannak találtak.

A mentességi igény a lovasztályozás megkezdése előtt igazolandó.

a) pont alattiaknál: a posta és távíró igazgatóság által, — b) pont alattiaknál: az előjáró hatóság, — c) pont alattiaknál: elővezetendő lovakat bíró két ló-kirtokos által kiállított és a községi előjáróság által megerősített bizonyítvány, — d) pont alattiaknál: a községi előjáróság, közintézeteknél a felettes hatóság által, — e) pont alattiaknál: mint a c) pontnál f) pont alattiaknál: a tenyész igazgatóság, — g) pont alattiaknál: mint a c) pontnál, — h) pont alattiaknál: mint a c) pontnál, — i) pont alattiaknál: állatorvosi vagy a c) pontnál említett bizonyítvánnyal, — j) pont alattiaknál: mint az i) pontnál, k) pont alattiaknál: mint az i) pontnál, — l) pont alattiaknál: mint az i) pontnál — m) pont alattiaknál: a községi előjáróság által megerősített bizonyítvánnyal.

Az osztályozás helye és ideje

annak idején külön fog megállapítani a kihirdetetté.

Aki a lovak és járművek bejelentése tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik s lóállománya a mulasztó költségére karhatalom alkalmazása mellett állítatik elő.

Makó, 1915. november 25-én.

Gera Sámuel, főjegyző.

Buza, rozs, árpa és zab bejelentése

Makó, nov. 27.

Közölni teszem, hogy a buza, rozs, árpa és zab készletek, valamint a bab stb. készletek bejelentésére megszabott határidőt f. év december hó 5-ig meghosszabbította, hogy mindenkinek alkalma legyen a bejelentés megtételére.

A bejelentések a városháza nagytermében teendők meg.

Ezúttal is figyelmeztetem a lakosságot, hogy a ki a bejelentést elmulasztja, két hónapig terjedhető elzárásra és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetettik.

Makó, 1915. évi december hó 27-én.

Dr. Galmbos L. nác. polgármester.

Tesivergülkosság véletlenségéből

A kirtokosok szerdán telefonon jelentette a szegedi rendőrségnek, hogy hétfőn délután Csongóiban, a 246. számú tanya házában agyonlőtték Süli Péter tizenegy éves fiút. Az első jelentés szerint egy orvosdász lőtt rá a fura. Borbola Jenő dr. bűnügyi kapitány kiment a helyszínre, a hó a nyomozás során megállapította, hogy a fiút 13 éves testvere ölte meg véletlenségéből.

A tanyaházban hétfőn csak 6 gyermek tartózkodott, akik közül a legidősebb 13 éves. Édesanyjuk haldobolt, az anyjuk Kistelekre ment, hogy csomagot adjon fel a részére. A gyermekek játszadoztak a tanyán. A 14 éves Péter kiment az udvarra, ahonnan néhány pillanatra múltán dördülés hallatszott. A legidősebb fiú úgy adta elő az esetet, hogy a dördülésre kiment az udvarra és látta, hogy egy ember szalad a teriön keresztül, fegyverrel a kezében. Borbola dr. rendőrkapitány azonban megállapította, hogy ez a valóság messé. Későbbben már a 13 éves fiú is beismerie, hogy ő lőtt rá véletlenül az öccsére. Kiállt a konyhaszobába és a fegyverrel játszadozott. Véletlenül elsült a puská és a golyó a szerencsétlen fiú lágyékába szaladt. Süli Péter rövid szenvedés után meghalt.

A rendőrség gondatlanság miatt megindította az eljárást a gyermek édesanyja ellen, aki a konyhában hagyta a fegyvert.

URÁNIA-SZÍNHÁZ.

Heti műsor

Vasárnap d. n. 4 este 8 és 10 órakor Göre Martsa lakodalma. Nagy zsáner darab.

* Göre Martsa lakodalma „Szép állat a potyka-harosa, szöbb mönyasszony Göre Martsa”, és éppen ezért meg kell nézni a lakodalmat is, melyet az Uránia Színház nov. 28-án, vasárnap délután 4 és este 8 és 10 órakor jól fűtött teremben mutatnak be. A kitűnő falusi filmvígjáték szereplői a legkitűnőbb budapesti színházak tagjai, köztük Göre Gábor szerepében Rózsahegyi Kálmán, a Nemzeti Színház tagja, Csizsár Artur, Szatmári Lajos, Dolnai Iona. Alig hiszik, hogy akadna valaki, aki ezt a speciális magyar filmet meg ne nézné.

REGÉNY.

Egy világváros rajzai.

(1049)

109. fejezet.

A népbank.

Egyszer ugyan fellépett ellena a rendőrség, de bezárg pörül is járt vele. A nép egy emberként feltámadt e merénylet ellen s kényszerítette a rendőrséget Del-Monte gróf szabadon bocsátására.

Azóta aztán nem bántották őt, Bombini beírta ezzel a kudarccal a békét hagyott a grófnak. Most meg éppen nem mernének kezdeni semmit, mert az első kerület óriási lelkesedéssel kiállította őt képviselőjelöltjének s minden jel arra mutat, hogy hatalmas többséggel meg is lesz választva.

Trebelli tehát alattomban folytatta a nyomozást. A hírhedt ezresek közül egyet már apott, most csak arra volt kíváncsi, mi történik majd a közgyűlésen.

Erre az alkalomra rendes városi öltönyt veti magára, arca azonban úgy el tudja változtatni, hogy senki sem ismert volna rá.

A kapus akadálytalanul beengedte őt, mert ismerte a jel zót.

Közvetlenül előtte és utána többen jöttek a láta, hogy ezek mind a földszinti lovgaterembe mennek.

Oda ment tehát ő is!

A tágas terem közepén levő asztalok már terítve valának. Az asztal közepén sorjában állottak a boros palackok oly sűrű és oly nagy számban, hogy minden fóre legalább is három négy jutott.

— Ez derék! gondolá magában Trebelli. A közgyűlést vidám lakoma fogja megelőzni vagy követni. De, úgy látszik, előbb lesz, mert a jelen voltak már kezdének elhelyezkedni.

Trebelli mindenben úgy tett, mint a többiek, nehogy idő előtt magára vonja a figyelmet,

Osakhamar megtelt az egész terem tagokkal.

— Teringgett! gondolá magában Trebelli, nem is hittem volna, hogy oly sokan vannak. De annál jobb, legalább fel sem tűnik senkinek.

Folyt. köv.

Ó-á lomás tér 13 sz.m alatti

korcsma

berendezéssel együtt ELADÓ.

Fényesen berendezett új műtermében

Makó, Deák Ferenc-u. 3. Mindennemű fényképek,

fényképnagyítások

bármilyen kép után (csoportképből egy személy is kivethető). Utazási igazolványokba való fényképeket fél óra alatt készit

HOMONNAI

fényképész.

Elvesztett

egy szegény ember e hó 23-án a palotai-uton, az első kuttól a városig jövet egy keveset használt

vizmentes ponyvát

Kéri a becsületes megtalálót, hogy hozza be a rendőrségre vagy ott jelentse.

Eladó földek.

A belsőnyomáson, a kis csorgó közelében, Vörös Sámuel szomszédságában

egy járandó melynek fele here

örökáron eladó. Továbbá Ardison, Tóth István szomszédságában egy napos hereföld szintén örökáron eladó

Értekezni lehet:

Szabó János

tulajdonossal, vasárnapi napokon, Battyány-utca 30. uj sz. a.

POOR ENDRE

gyógykezelésnél kapható Makón

VILMAGRÉN

gyermek és bimbóknak ható ártalmatlan szer, szepit, májfit, ara- és kövérértés és mindenteljes birtartóhatóság ellen

Vilma halpor, Vilma szappan és hajfityó szer.

Ára: Vilma orvosi 1 korona, Vilma halpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfityó 1 korona. Szaporított 1500 kócskára érmentel lefektetése.

FIGYELEM!

Uj vizmen es ponyvák, morzsolók, mérlegek, szecskavágók, répvágók és a legújabb rendszerű varrógépek olcsó árban beszerezhetők **GLÜCK SAMU** cégnél

Eladó föld.

Joó Antalné az Igási-ut melletti második dűllőben Engedi Imre és Seffer Ferenc szomszéd ágában

1 és fél köblös jól trágyázott ugarföldem

szabadkézből örökáron eladó. Értekezni lehet: Szikszay-u. 7. ujszám alatt.

9 hold föld a Verebesben és Bánomban eladó. Értekezni lehet: **IRITZ MIKSÁNÁL.**

Makulatur papir

kapható jutányos áron kiadóhivataluokban.

KIADÓ FÖLDEK.

közel a városhoz gabona és hagyma termesztésre Iritz Miksánál

20 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő **SCHWARCZ SAMU** műtermében

a rendőség mellett utazási igazolványokhoz szükséges kis képeket

egy negyed óra alatt legelőhűbben és a legszebb kivitelben készit. Azonkívül legművésziesebb kivitelű fényképeket is készit. Elvállalok régi, elszárgult képekről való nagyitást, csoportokból egyeseket kivenni és nagyítani. B. pártfogásukat továbbra is kérve maradok tisztelettel:

SCHWARCZ S. fényképész.

Használt ajtókat vennék

és pedig két nagy üvegajtót és három kisebb üveg (esetleg fele) ajtót. A további felvilágosítást a kiadóhivatal adja.

Leány alkalmazottakat keresek üzletem részére. Kik e téren már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek. Jelentkezni üzletemben lehet.

ROTTER GYULA.

Legújabb

mosógép

amely bámulatos gyorsasággal, légnyomással dolgozik, 14 és 20 koronás árban állandóan kapható.

Gulácsi János gépraktárában Makón.

:: Telefonszám 50. ::

Táncitanítási felhívás!

Aláhíroít van szerencsém igen tisztelt szülők és pyámok b. tudomására hozni hogy f. évi december hó 1-én

a téli idényre a táncitanítást

megkezdem. Tanítani fogom egy a régi, mint a legújabb táncokat. S hogy tanítványaim ezeket teljesen elsajátíthassák, a tanítást határvidékhez nem költöm. Addig járhatnak hozzám tanítványaim, még minden táncot a legkifinomultabb el nem sajátítottak. Mintán pedig én a városban már évtizedek óta működöm a n. é. közönség legnagyobb megelégedésére és legteljesebb elismerésére mellett, ez elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy táncintézetemben az illető és rend legpontosabb betartása mellett folyik a tanítás s így minden szülő bátran reám bízhatja gyermekét. Tanítom táncokon kívül az illemet, a társaságban levő viselkedést és a csinos testtartást. Felkérem tehát az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy gyermekeiket nálam előbb beiratni sziveskedjenek. Iratkozni mindenkor lehet lakáson, Gróf Vay utca 250., hol most is esténként állandóan folyik a tanítás. A n. é. közönség szives pártfogásával kérve, maradok tisztelettel:

SCHWARCZ MIKSA ökl. táncitanító.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

ORVOSOK

Igazoltják, mint legkifinomultabb köhögés elleni szert a:

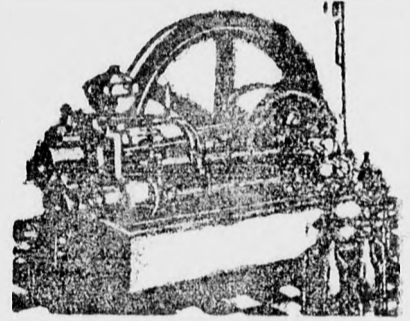
Műnök használgják

Köhögés

rekedtség, elnyálkásadás, harag, számszárazság, elhűlés, köhögés ellen, amely miatt minden barátságnak méltóságos. 6100 orvos és más orvos igazolja a biztos sikerét ezen étvagy garasztó és kellemes cukorkának. Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, helyi csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban

Elismert legjobb motorok!

Diesel motorok

Szűrgáz

:: és benzínmotorok ::

Csopólgépekben benzín- és nyersolajmotorokkal. Benzín- és szűrgázmotorok.

Magyarországi üzemelő!

Nyersolajmotorok

kereskedelmi célokra.

Balléri Ignác és Társa

műhelyiroda Budapest, V. Korbáry-utca 4. szám.

Bizt. érdeklődésben kérjen jelszámú Aranykártyát Legmesszebbmenő jótállással Kedvesítő tisztelettel!

Eladó földek.

Az Igási-ut mentén Csikós István szomszédságában

1 köblös ugarföld

ugyancsak az Igási-utmentén Vajda Péter szomszédságában

4 köblös tanya föld

és végül a makói pusztán Hajdu Péter szomszédságában

5 hold pusztai föld

szabadkézből örök áron eladó. Értekezni lehet:

Sárkány József

tulajdonossal, Tanya, 708. sz. vagy Kálvária-utca 53. sz. a.